

[illegible]

VIIKONVAIHDE

PASSIPAIKALLA

Teflon murenee

Pääministeri **Jyrki Katainensa** (kok.) ei taida olla presidenttiainesta. Vuosia puleerattu kiiltokuva särähti lopulta aika vähiseen asiaan, tutkimusrahan junaillun kaverille.

Mauno Koivistoa (sd.) ja **Sauli Niinistö**ä (kok.) yritettiin mustata ja naarmuttaa vuosikymmeniä. Mikään ei tehonnut. Heidän teflonpinnoitteensa kesti upeasti perille, vaikka monesti portinpielessä kolisi.

Muodollisesti Katainen selvinnee. Arvostelijoiden vaatimus kilpailuttamisesta on aivan älytön. Jos Suomen pääministeri haluu teettää filosofilla arvion maansa tulevaisuuden kehityssuunnista, pitäisikö tjo antaa huutokaupalla halvimman tarjouksen tehneelle filosofille?

Eria eson, että 700 000 euroa on tulkottu hinta. Se on lähes yhtä paljon rahaa kuin presidentti Sauli Niinistölle maksetaan koko kuuden vuoden presidenttikaudesta palkkaa.

Sinistä unta

Pääministeri Katainen ei ole kiennyt selittämään, mihin filosofi **Pekka Himasen** raporttia aikanaan käytetään.

Arja Juvosen (ps.) viime viikon kyselytunnilla nostama metakka oli siis aiheellinen. Paikallan oli myös eduskunnan tulevaisuusvaliokunnan puheenjohtajan **Päivi Lipposen** (sd.) kiteriys. Valiokunnan päätyö on käsitellä hallituksen tulevaisuusselonteko, johon Himasen selvitys ei ehdi.

Joutessaan eduskunta runteli Himasen alustavan selvityksen, niin sanotun Sinisen kirjan, jonka keskustan ryhmänjohtaja **Kimmo Tiilikainen** risti Siniseksi uneksi.

Alun perin Sininen uno oli Tapio Rautavaaran säveltämä ja esittämä laulu Martti Haavion runoon Nukkumatti. Nykyisin Sininen uno on rohdoskauppoissa myytävä lievä huume, jota vanhat rouvat käyttävät rauhoittuakseen.

Ikuiset nautinnat

Tulevaisuuspohdiskelut eivät ole vasta keksittyjä. **Kalevi Sorsan** (sd.) pääministerikaudella valtakunnanfuturologi **Paavo Löppönen** tehtiin näitä virkatöitä valtioneuvoston kansliassa, ja moni demari ansaitsi siinä tehtailussa leipänsä.

Pääministeri **Esko Aho** (kesk.) loukkasi tätä ikimuistoista demarinäyttämöä verisesti pestamaalla omat tutkijat, joista professori **Ilkka Niiniluoto** (sit.) muistetaan vieläkin.

Teuvo Hakkarainen (ps.) eduskunnan perustuslakivaliokunnalle tekemä tutkintapyyntö koskee enemmän Kataisen ajattelemtomuuksia kuin Himasen tutkimusta. Kantelun aivo lieven **Pentti Oinonen** (ps.), jonka politiikointikeinona on asioiden hallinnan sijasta karkea huumori.

Onneksi valiokunnan puheenjohtaja **Johannes Koskinen** (sd.) on osoittautunut tulkun mieheksi, vaikka hänen selänsään on monen SDP:n puheenjohtajan rautasaappaan jäljet.

Keskus vai maakunta?

Hallituksen pitäisi päättää suuresta kuntautuistuksesta. Seikoulu on lupaavaa. Esimerkiksi nyt julkistettu metropoliselvitys piirtää Uudellemaalle aivan erilaiset kuntarajat kuin vuosi sitten julkistettu suuri karttahaarjous.

Epävarmuudesta kieli myös eduskunnan suuri aluehallintokeskustelu. **Timo V. Korhonen** (kesk.) valitti, että valtion aluehallinnon tehtäviä annetaan maakuntien suurille keskuskunnille eikä maakunnille. Hallintoministeri **Henna Virkkunen** (kok.) myösi, että hallitus kääntyy vahvojen kuntien puoleen ja maakuntaliittojen tarve vähenee.

Anni Sinnemäki (vihr.) painotti, että erityisosaamista vaativia tehtäviä hallinnossa on koottava yhteen ja sijoitettava kaasu esimerkiksi kaivoksista riippumattomuuden takamiseksi.

Pertti Hemmälä (kok.) arveli, että elykeskussissa on 15-kertaisesti liikaa päälliköitä. Aueilla pitäisi olla yleisöpalvelijoita ja päälliköt Helsingissä ministeriössä, vaati Hemmälä.

Pauliina Viitames (sd.) ilmoitti edellisen hallituksen tuottavuusohjelman rokottaneen pahasti aluehallintoa maakunnissa. **Pirkko Mattila** (ps.) huomautti, että pahimmat henkilöstösupistukset osuvat tämän hallituksen kahdelle seuraavalle vuodelle.

VIIKON VÄRSSY

MT 50 VUOTTA SITTEEN - LA 9.3.

Valtiontalouden vajeaus 33-40 mrd vmk

Hallitusryhmiä edustajista kokoonpantu toimikunta, joka on asetettu valmistelemaan ehdotuksia valtiontalouden tervehdyttämiseksi, on saanut pääosan tehtävästään suoritetuksi, ja ehdotuksia selostettiin torstaina hallituspuolueiden eduskuntaryhmille. Saneeraustoimikunnan arvion mukaan valtiontalouden vajuus nousisi tänä vuonna virkamiespalkkojen korotusmääristä riippuen 33–40 mrk markkana. Tämän vajuuksen peittämiseksi toimikunta esittää menojen supistuksia 5,5 mrd mk, minkä lisäksi uuden liikevaihtoverolain arvioidaan tuottavan valtiolle lisätuloja tänä vuonna 5–10 mrd mk. Toimikunta esittää, että valtion menoja on pyrittävä kaikkiin keinoin supistamaan, ja valtion taloutta rasittavien uusien lakien säätämisestä olisi toistaiseksi kokonaan luovuttava. Myös lisämenoarviot olisi supistettava vähimpään mahdollisella. Esim. sairausvakuutuslaki olisi säädettävä tulemaan voimaan vasta v:n 1965 alusta.

Kätilössä on tumman karhea tunnelma

Naisen, ihmisen
tragedia sijoittuu
sodan aikaan ja
Petsamoon.
.....

UULU (MT)
"Ihminen elää sitä aikaa, joka hänelle on annettu. Aivan uskomattomistakin olosuhteista on selvitty ja menty läpi", pohotti ohjaaja **Heta Haanpää** Oulun kaupungintalon näytelmässä *Kättilö*.
Paisi selvitystymistarina *Kättilö* on myös klassinen tragedia.
Kuten niin usein, tässäkin tehdään kauppa yllüonnollisen kanssa, pannaan peliin koko elämä ja hävitään – tietysti.
Paula Salminen Katja Ketun kirjasta dramatisoimassa teatissa ei päästä katsojaa helpolla. Koko ajan pinnalla ovat ihmisen karheat puolet.
"Siinä on kummallinen, tumma pohjavire. Jopa henkilön puoli on käännetty nurin, veresliha päälle päin", nimisoivat esittäjä **Elina Korhonen** sanoo.
Häntä kiehtoivat myös sen maailman erilaisuus, jossa *Kättilö* elää.
"En pyri määrittelemään, millainen *Kättilö* on. Minä vain elän sitä roolia, siinä kuvitteellisessa maailmassa."

Naisen tarina

Kättilö elää sodan ajan Petsamossa, jossa valtaa käyttävät sotilaat – saksalaiset sotilaat. Naissille tai heikoille niissä oloissa jää kovin vähän tilaa. Kättilölle tilaa jää tavallista vähemmän, sillä hän on jo alun perin omien yhteisönsä hyljeiksiä, isätön ja suvuton, ehkä vähän kummallinenkin. Kun tähti maailmaansa ilmestyy tuori saksalaisupseeri, joka näyttäät olevan yhtä hukassa ja yksinäinen, Kättilö ”haluaa tuon miehen”.

”Jos sie Jumala sen annat, niin muuta en taho.” Kauppa syntyhyissä varsin huonoilla heidoilla.

Miehen Kättilö saa, mutta asia siinä sivussa paljon muutakin, sellaista jota ei alun perin halunnut. Lopulta Jumalakin lakkaa vastaamasta.

Yhteisön kuva

Sodan ja sen kauheuden taustalla ihmiset elävät arkeaan miten parhaiten osavat.

"Kysyin historianiantuntijaltamme, miten näiset reagoivat sodan tuloon ja kauheuksiin", Haanperä kertoo.

"Hän vastasi, että varmaan ihmiset tuntevat ensimmäiset viisitoista minuuttia ja alkoi sitten laittaa ruokaa, elää arkeaan."

"Ihminen on sellainen. Hän elää sitä aikaa, joka hänelle on annettu."

Sota ja saksalaisten miehitysvallan tulo kuitenkin muuttivat elämän pohjiaan myöten.

"Suljettu, tukahduttava yhteisö, johon tulee jotain aivan uutta. Ei ihme, että se uusi yhteisö alkoi hajata kasaan tilanetta.

Houkuttava kuvataan näytelmässä varsin suorasukaisesta.

Kättilä ei mielestään ole yhtä

A woman wearing a grey and white checkered headscarf, a brown long-sleeved shirt, and a white apron is holding a white bowl filled with a large amount of red liquid, resembling blood. She is looking off to the side with a serious expression. The background is dark and textured.

Kättilö ei tingi. "Jos sie Jumala tuon miehen annat, niin muuta en taho." Roolissa Elina Korhonen.

heloja. "Varoituksia hän saa mon-
takin, mutta hän ei käännä.
Kulkee jääräpäisesti suuntaan,
johon lähti."

Kuka onkaan syyllinen?

Haanperä sanoo halunneensa
kurkistaa myös saksalaisten

sotilaiden pään sisään. Heidän
pahat työnsä eivät jää pilloon
– päinvastoin, ne kuvataan
varsin todentuntuisesti. Mutta
kuvataan sitkin, mitä tapahtui
ketoille. Ainakin osa heistä
kin näyttää uhreilta.

Kättilön rakastettua vainoa-
vat muistot Ukrainan Babi Ja-
rista, missä hän oli tai ei ollut
murhaamassa kymmeniä tu-
hansia siviilejä.

”Mitä 18-19-vuotias nuori

mies osasi tehdä ja päättää. Missä hänen syyllisyytensä alkaa ja mihin se loppuu. Haanperä pohtii ja muistuttaa päivän lehtiutisista, jossa kerrotaan lapsisotilaiden kouluttamisesta nykyajan Syyriassa.

”Kun he tulevat leirille, he ovat lapsia. Kun he lähtevät, he ovat tappokoneita”, uutinen kertoo.

Sotilaat ja muut miehet

saavat siis ripauksen ymmärtämystä, mutta naisista tässä puuttuaan. Heidän alistamisestaan ja selviytymisestäään. Sekin käy selväksi, että läheskään kaikki eivät selviytyneet ja tuskin kukaan aivan ehjänä. Naisten keskinäinen solidaarisuus maksaa Kättilölle paljon. Kättilön suojeleva suhde kolttatyttöön on näytelmän pehmeintä antia.

JOUKO RÖNNKÖ

Kadotetun Petsamon taikaa

Kätilö-näytelmän tekijöillä kiehoto tapahtumien sijoittuminen Petsamoon, "vaikka sieltä paeataanikin varsin pian".
 Petsamoon liittyy paljon tarunhohteisuutta ja tunte-ma-tona.
 Tämä on myös hyvä selitys sille, että suomalaiset saattoi- vat olla niin autuaan tietämät- tömyä siitä, mitä koko Lapissa tapahtui saksalaisten hallin- nan aikana.
 Vieläkään ei ole kerrottu niiden ihmisten tarinaa, jotka jautahuuivat vankileireillä ja rintamien välissä.

Tunnelmaa arkistofilmeistä ja musiikista

Petsamo, sotaa ja Lappia tavoitetaan näytelmässä arkistofilmiä, valoja ja musiikin avulla. Vaikeampaa on tavoittaa **Katja Ketun** kirjan vahvuutta, runsasta ja karheaa kieltä.

”Tämä on valintaa, pelkistä-

mistä”, ohjaaja **Heta Haanpe-
rä** sanoo.

”Kieli yksin ei riitä – kun ei
tehda ihan kuunnelmaa.”

Haanperä sanoo näytelmän
rakentamisen olleen harvinais-
nen siinä suhteessa, että näyt-
tämökuvia oli ohjaajan päässä
jo ennen kuin teksti oli valmis.

JOUKO RÖNKÖ

”Teimme tätä yhdessä Kalle Nurmisen (lavastus), Pasi Räbinän (puvut), Matti Helskeen (valot) ja Olli Paakkolanvaaran (ääni) kanssa”, sanoo ohjaaja Heta Haanperä.

OULUN KAUPUNGINTEATTERI

Keväällä kolme ensi-iltaa

Katsojia lähes 70 000
vuonna 2012
Ohjelmistossa nyt Kauppa-
matkustajan kuolema, Kättilö,
Raja, Mielensäpahoittaja, Sello

faani sekä Urpo, Turpo ja Ihanaa
Ensi-illat keväällä 2013:
 Mitäh?! Liian vanha ja liian nuori
 14.3., Saranat ja sardiinit 21.3.,
 Lovesong 5.4.

Kätilö

Kantaesitys: Oulun kaupunginteatterissa
Dramatisointi: Paula Salminen
Ohjaus: Heta Haanperä
Lavastus: Kalle Nurminen
Puvut: Pasi Rabinä
Koreografia: Satu Tuomisto
Kätilö: Elina Korhonen
Johann Angelhurst: Tomi Enbuska

Muissa rooleissa: Anneli Niskanen, Aki Pelkonen, Janne Raudaskoski, Anne Sysymaa sekä Miina-Anniina Heiskanen, Anne Rautanen ja Miko Kontturi
Tanssijat: Hanna Appel, Antti Kairakari, Juha Pykäläinen, Kaisa Rundelin, Elena Ruuskanen, Sami Vartiainen